Limbažu novada attīstības stratēģija 2022. – 2046. gadam

apstiprināta ar Limbažu novada domes

2021. gada 28. oktobra lēmumu Nr.357 (protokola Nr.8, 3. §)

Limbažu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022. - 2046. gadam

1. redakcija

1.redakcija

Limbaži, 2021

Saturs

Ievads 3

1. Limbažu novada vizītkarte 4

2. Attīstības plānošanas būtība – kā un kāpēc plānojam? 6

3. Limbažu novada ilgtermiņa attīstības redzējums – kur gribam nokļūt? 9

3.1. Novada SVID analīze – kur atrodamies tagad? 9

3.2. Limbažu novada vīzija 11

3.3. Stratēģiskie mērķi un prioritātes 12

3.4. Stratēģiskā matrica 14

4. Ilgtermiņā sasniedzamie rezultāti – ko gribam sasniegt? 15

5. Telpiskās attīstības perspektīva – Limbažu novads laikā un telpā 17

5.1. Telpiskās attīstības mērķi un funkcionālās saites 17

5.2. Apdzīvojuma struktūra 20

5.3. Dabas teritoriju un piekrastes teritorijas telpiskā struktūra 24

5.4. Ainaviski vērtīgās un kultūrvēsturiski nozīmīgās teritorijas 25

5.5. Transporta koridori un infrastruktūra 26

5.6. Publiskie ūdeņi un to attīstība 27

5.7. Prioritāri attīstāmās teritorijas 29

6. Limbažu novada zīmola attīstības stratēģiskās vadlīnijas 30

1. redakcija

Ievads

"Limbažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022.-2046.gadam" (turpmāk – Stratēģija) ir novada ilgtermiņa (līdz 2046.gadam) – teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteikts pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējums, mērķi, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīva.

Stratēģija ir vadlīnijas Limbažu novada attīstības programmas, nozaru plānošanas dokumentu, teritorijas plānojuma un lokālplānojumu izstrādei.

Stratēģijas izstrāde uzsākta, pamatojoties uz Limbažu novada domes sēdes 2021. gada 22. aprīļa lēmumu - protokols Nr. 8, 19. § „Par jaunizveidojamā Limbažu novada Ilgtermiņa attīstības stratēģijas 2022.-2046. gadam izstrādes uzsākšanu".

Stratēģijas izstrādi vadīja Limbažu novada pašvaldības attīstības plānošanas speciālisti.

Stratēģijā noteikta vīzija un stratēģiskie mērķi, un katram stratēģiskajam mērķim izvirzītas ilgtermiņa un vidējā termiņa prioritātes, kuras detalizēti aprakstītas **"**Limbažu novada Attīstības programmā 2022. - 2028. gadam" nosakot katrai prioritātei rīcības virzienus un uzdevumus.

Visām stratēģijā izmantotajām fortogrāfijām avots: www.pexels.com – fotogrāfiju brīvpieejas vietne.

1. redakcija

1. Limbažu novada vizītkarte

Ģeogrāfiskais novietojums	 Limbažu novads robežojas ar Saulkrastu novadu, Valmieras novadu, Cēsu novadu, Siguldas novadu, kā arī ar Igaunijas Republiku.
Unikālie aspekti	Jūra, piekraste, cilvēki, senvēsture, meži, ezeri
Administratīvais centrs	Limbažu pilsēta
Apdzīvojuma centri	Aloja, Salacgrīva, Staicele
Novada teritorijas platība	2439,3 km²
Iedzīvotāju skaits	28546 iedzīvotāji deklarēti 2021.gada 1.janvārī
Transporta infrastruktūra	Novada teritoriju šķērso blīvs autoceļu tīkls - valsts galvenie, reģionālie un vietējie autoceļi, kā arī pašvaldības ceļi. Valsts galvenais autoceļš A1, Reģionālie ceļi: P9 (Ragana-Limbaži), P11 (Kocēni-Limbaži-Tūja), P12 (Limbaži – Salacgrīva), P13 (Limbaži – Aloja), P14 (Umurga- Cēsis- Līvi), P15 (Ainaži – Matīši), P53 (Duči-Limbaži)
Attālums no novada centra līdz galvaspilsētai un citām pilsētām	Limbaži – Rīga ir 87 km Limbaži-Valmiera ir 45 km Limbaži Cēsis ir 45 km Limbaži – Pērnava (Igaunija) ir 122 km
Uzņēmējdarbība	Limbažu novada teritorijā ir reģistrēti 5216 uzņēmumi (2019.gads)[1]

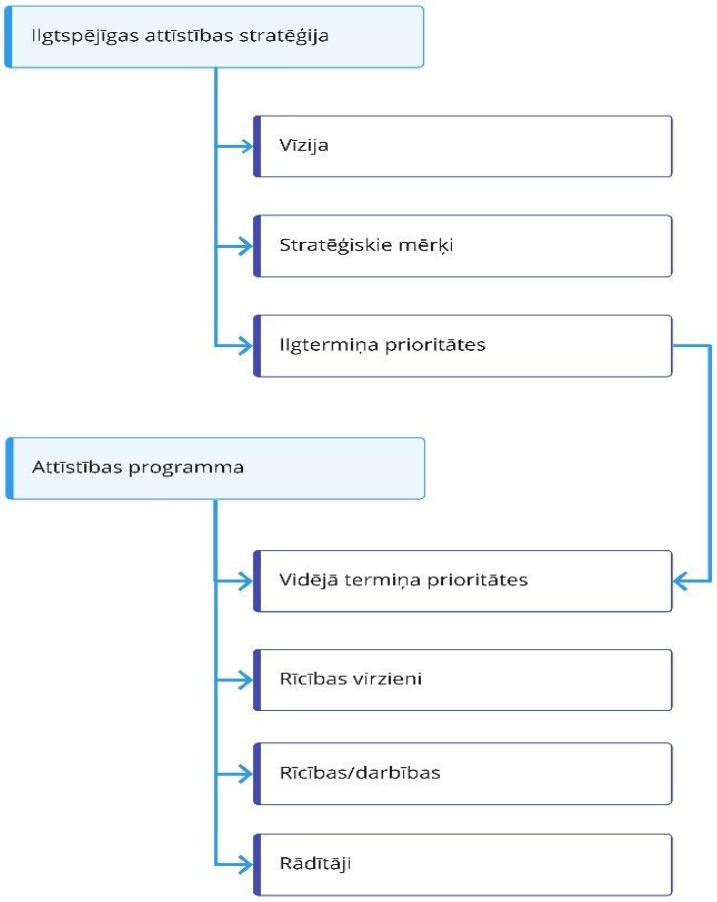
[1] Uzņēmuma reģistra dati.

	3 populārākās nozares: ● Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība ● Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts ● Būvniecība
Nodarbinātība	Bezdarbs līmenis 2020.gadā bija 5,2%
Dabas resursi	56% novada teritorijas aizņem meži, 29% - lauksaimniecībā izmantojamā zeme, 5% - purvi, 3% - ūdeņi, 2% - zeme zem ceļiem, 1% - zeme zem ēkām un pagalmiem, 1% - krūmāji, 2% - pārējās zemes.[2] Limbažu novads atrodas Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta (ZBR) teritorijā. Novada teritorijā izveidoti 17 dabas liegumi, 1 dabas parks un 2 aizsargājamas jūras teritorijas, kuras vienlaicīgi ir iekļautas arī Eiropas nozīmes jeb Natura 2000 īpaši aizsargājamo dabas teritoriju statusā.[3]
Iekšējie ūdeņi	Virszemes ūdeņi, ko veido ezeri, upes, strauti un dīķi, aizņem 7915 ha jeb 3% no kopējās novada teritorijas. Lielākā upe – Salaca.
Ārējie ūdeņi	Limbažu novada Rīgas jūras līča piekrastes garums ir 73,83 km

[2] Valsts zemes dienesta dati par zemes sadalījumu pa zemes lietošanas veidiem uz 01.01.2021.

[3] Dabas aizsardzības pārvalde

2. Attīstības plānošanas būtība – kā un kāpēc plānojam?

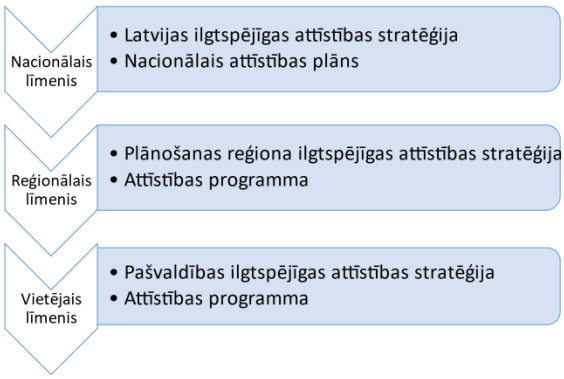
attīstības programmas saikne

Stratēģijā ir noteiktas galvenās novada vērtības, definēta vīzija, stratēģiskie mērķi, ilgtermiņa attīstības prioritātes un telpiskā perspektīva. Limbažu novada vidēja termiņa attīstības plānošanas dokumentā – Attīstības programmā, atbilstoši stratēģiskajiem mērķiem noteiktas vidēja termiņa attīstības prioritātes, rīcību virzieni, uzdevumi un rīcības šo uzdevumu izpildei.

Stratēģija ir izstrādāta, balstoties uz Latvijas attīstības plānošanas dokumentos un normatīvajos aktos noteiktajiem principiem par pašvaldību attīstības plānošanu.

1.attēls. Attīstības stratēģijas un

Ņemot vērā 2021.gadā veikto administratīvi teritoriālo reformu un teritoriāli lielāku pašvaldību izveidošanu, Stratēģija respektē pēctecības principu un atklātības principu – iepriekšējo Alojas, un Limbažu un Salacgrīvas novadu sasniegumu atzinību un uzsākto iniciatīvu turpināšanu, kas veido integrētu pieeju visas teritorijas līdzsvarotai attīstībai. Jaunizveidotajā Limbažu novadā esošās pilsētas un pagasti ir saglabājuši labas funkcionālās un sadarbības saites, kas ir nozīmīgs priekšnosacījums stratēģisku mērķu izvirzīšanai un līdzsvarotai novada attīstībai.

Veidojot Limbažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, ir ievērota valsts, reģionālā un vietējā līmeņa plānošanas dokumentu hierarhija un pēctecība.

2.attēls. Plānošanas dokumentu hierarhija

Hierarhiski augstākais ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments Latvijā ir Latvijas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2030.gadam (turpmāk - Latvija 2030) un tās sastāvā esošā Telpiskās attīstības perspektīva. Nākamais Limbažu novadam saistošais ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments ir "Vidzemes plānošanas reģiona ilgtermiņa attīstības stratēģija 2030 (turpmāk – VidzemesIAS 2030)[4], kas tika ņemta vērā, definējot Limbažu novada vīziju, stratēģiskos mērķus un attīstības prioritātes:

Latvija 2030 prioritātes[5] ir:	**Vidzemes plānošanas reģiona attīstības prioritātes ir:**
• Kultūras telpas attīstība; • lgtermiņa ieguldījumi cilvēkkapitālā • Paradigmas maiņa izglītībā • Inovatīva un ekoefektīva ekonomika • Daba kā nākotnes kapitāls • Telpiskās attīstības perspektīva • Inovatīva pārvaldība un sabiedrības līdzdalība	• Kvalitatīva, pieejama un daudzpusīga izglītība • Sociālā drošība un veselība • Ilgtspējīgas uzņēmējdarbības un inovāciju vide • Ilgtspējīga energoefektīva ekonomika • Pieejams reģions • Vietu pievilcība

[4] Vidzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030. Pieejams: http://jauna.vidzeme.lv/upload/VIDZEMES_PLANOSANAS_REGIONA_ILGTSPEJIGAS_ATTISTIBAS_STRATEGIJA.pdf

[5] Saeima (2010). Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam. Pieejams: https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/LIAS_2030_parluks_lv_0.pdf (skatīts 29.09.2021.)

redakcija

Limbažu novada ilgtermiņa attīstības stratēģijas izstrāde notiek vienlaicīgi ar kaimiņu novada attīstības plānošanas dokumentu izstrādi, tāpēc tiek aplūkotas kopīgi veidota sadarbība dažādās jomās un teritorijās (papildināt pēc tam, kad būs pieejamas 1 redakcijas).

1. redakcija

3. Limbažu novada ilgtermiņa attīstības redzējums – kur gribam nokļūt?

Limbažu novada ilgtspējīgas attīstības redzējums ietver vīziju un stratēģiskos mērķus, kas izriet no esošās situācijās, tās priekšrocībām un izaicinājumiem.

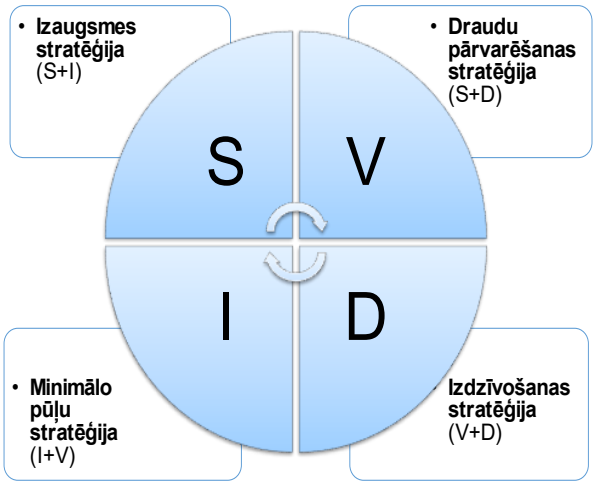
3.1. Novada SVID analīze – kur atrodamies tagad?

Kopējā SVID analīze Limbažu novadam:

Stiprās puses un priekšrocības: • Ģeogrāfiski viendabīga teritorija, kuru apvieno valsts nozīmes autoceļš A1 un nākotnē Rail Baltica; • Plašs dabas resursu klāsts (piekraste, meži, ezeri, derīgie izrakteņi), tīra vide un daudzveidīga dabas ainava; • Apmierinošs ceļu tīkls; • Stabili un eksportspējīgi uzņēmumi; • Attīstītas kultūras, sporta un amatiermākslas tradīcijas; • Plašs pārklājums kultūras mantojuma objektiem; • Labas iestrādes sadarbībai ar iedzīvotājiem un to padomēm.	Vājās puses: • Nepieciešamas investīcijas pašvaldības ceļu un ielu tīklā, lai nodrošinātu novadā ietilpstošo pagastu un apdzīvoto vietu sasniedzamību; • Nepieciešamas investīcijas komunālās infrastruktūras, dzīvojamā fonda un inženiertehnisko tīklu modernizācijā un attīstībā; • Līdzekļu koncentrēšanās novada centrā un novada līderu trūkums; • Sašķeltības saglabāšanās pēc administratīvi teritoriālās reformas, neveselīga iekšējā konkurence un nespēja vienoties par novada attīstības prioritātēm, vai prioritāšu maiņa pēc pašvaldības vēlēšanām; • Maza novada publicitāte un haotiskas marketinga aktivitātes novada atpazīstamībai; • Speciālistu trūkums atsevišķās jomās.
Iespējas: • Iedzīvotāju pilsoniskās, sociālās un ekonomiskās pasivitātes pārvarēšana un novada iedzīvotāju iesaiste lēmumu pieņemšanā; • Definēt prioritātes pašvaldības rīcībpolitikās, un attiecīgi veidot personāla un infrastruktūras politiku; • Novadā esošo dabas resursu, ainavas izmantošana gan kultūras pasākumiem, gan uzņēmējdarbības attīstībai; • Sadarbības ar NVO stiprināšana; • Alternatīvās enerģijas pasākumu popularizēšana un ieviešana; • Aprites ekonomikas attīstība;	Draudi: • Iedzīvotāju skaita samazināšanās un nevienmērīgs iedzīvotāju blīvums pagastos, kā arī iedzīvotāju vecumstruktūras izmaiņas, kas radīs papildus noslodzi sociālajā jomā; • Tālāko apdzīvoto centru un viensētu izzušana; • Rīgas tuvums: kvalificētu speciālistu izbraukšana. • Covid-19 pandēmijas globālās sekas • Augstas izmaksas enerģijai (elektrība, gāze, siltums); • Iedzīvotāju zemais uzticēšanās līmenis pašvaldībām.

1. redakcija

• ES struktūrfondu gudra ieguldīšana novada attīstībā	

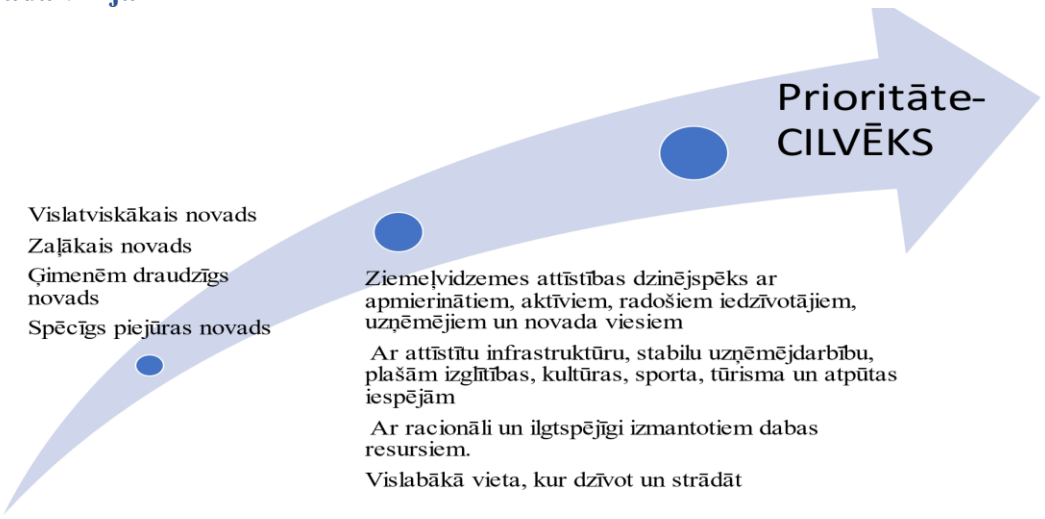

Balstoties uz SVID, Limbažu novadam ir iespējamas četras attīstības stratēģijas:

1. Izaugsmes stratēģija: veidojot aktīvu dialogu ar iedzīvotajiem un uzņēmējiem, un definējot prioritātes, novads attīstās. Novads veido zīmolu un izceļ savu unikalitāti
2. Draudu pārvarēšanas stratēģija. Novada sasniegumi tiek veltīti, lai noturētu iedzīvotāju pagastos un konkurētu ar Rīgu, bet iedzīvotājiem rodas sajūta, ka novadā "nav attīstības", jo ieguldījumu izglītībā, kultūrā, sportā, sociālā jomā neuzrāda izrāvienu.
3. Minimālo pūļu stratēģija: ES struktūrfondi un citas iespējas tiek izmantotas, lai uzlabotu infrastruktūru, bet salīdzinoši mazāk tiek pievērsta uzmanība tam, kādas ir iedzīvotāju patiesās vajadzības un vēlmes.
4. Izdzīvošanas stratēģija iezīmē drūmu nākotni. Iekšējo nesaskaņu dēļ, novads nevar novienoties par prioritātēm, pieaug pieprasījums pēc ieguldījumiem infrastruktūrā, bet novads neizmanto tās priekšrocības, kas jau sasniegtas un izriet no ģeogrāfiskā novietojuma

1. redakcija

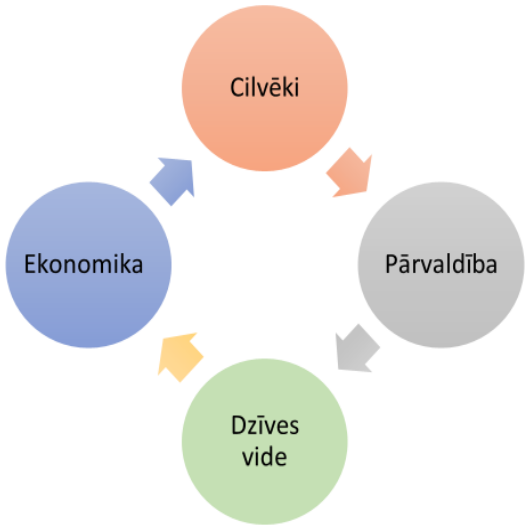
3.2. Limbažu novada vīzija

3.attēls. Limbažu novada vīzija 2046.gadā

1. redakcija

3.3. Stratēģiskie mērķi un prioritātes

4.attēls Stratēģiskais aplis

SM1 Izglītots, radošs, inovatīvs, sabiedriski aktīvs un vesels iedzīvotājs (cilvēki)

Stratēģiskais mērķis koncentrējās uz iedzīvotāju dzīves kvalitātes celšanu, piedāvājot daudzpusīgas izaugsmes iespējas. Novada pilsētās un pagastu centros iedzīvotājiem ir pieejami daudzveidīgi izglītības, kultūras un sporta, kā arī sociālās aprūpes un veselības aizsardzības pakalpojumi. Iedzīvotāji aktīvi piedalās savas dzīves kvalitātes uzlabošanā un novada kopienas attīstībā.

SM2 Uzņēmējdarbību veicinoša vide (ekonomika)

Stratēģiskais mērķis paredz ilgtspējīgu novada resursu izmantošanu uzņēmējdarbību veicinošas vides attīstībai, tā palielinot nodarbinātību un iedzīvotāju ekonomisko konkurētspēju un potenciālu.

Uzņēmējdarbība ir balstīta uz lietderīgu vietējo resursu izmantošanu, radot augstas pievienotās vērtības, atpazīstamus, konkurētspējīgus produktus un pakalpojumus Novada ekonomiskās attīstības virzītājspēks ir attīstīti mazie un vidējie uzņēmumi, zemnieki un mazie ražotāji. Ekonomiskā attīstība balstās tradicionālās nozares–pārtikas rūpniecība, lauksaimniecība, mežistrāde un kokapstrāde, kravu transports un tūrisms, izmantojot jūra piekrastes un transporta maģistrālu (Via Baltica, Rail Baltica) piedāvātās iespējas.

SM3 Vides ilgtspējīga attīstība (dzīves vide)

Stratēģiskais mērķis ir vērts uz visaptverošu dzīves un darba vides sakārtošanu, ņemot vērā novadā pieejamos dabas resursus, veicinot ilgtspējīgu saimniekošanu un mobilitāti. Kvalitatīvi, lietderīgi, moderni un iekļaujoši sakārtoti ceļi un inženiertehniskā infrastruktūra ir pamats gan vides kvalitātes uzlabošanai, gan iedzīvotāju mobilitātei.

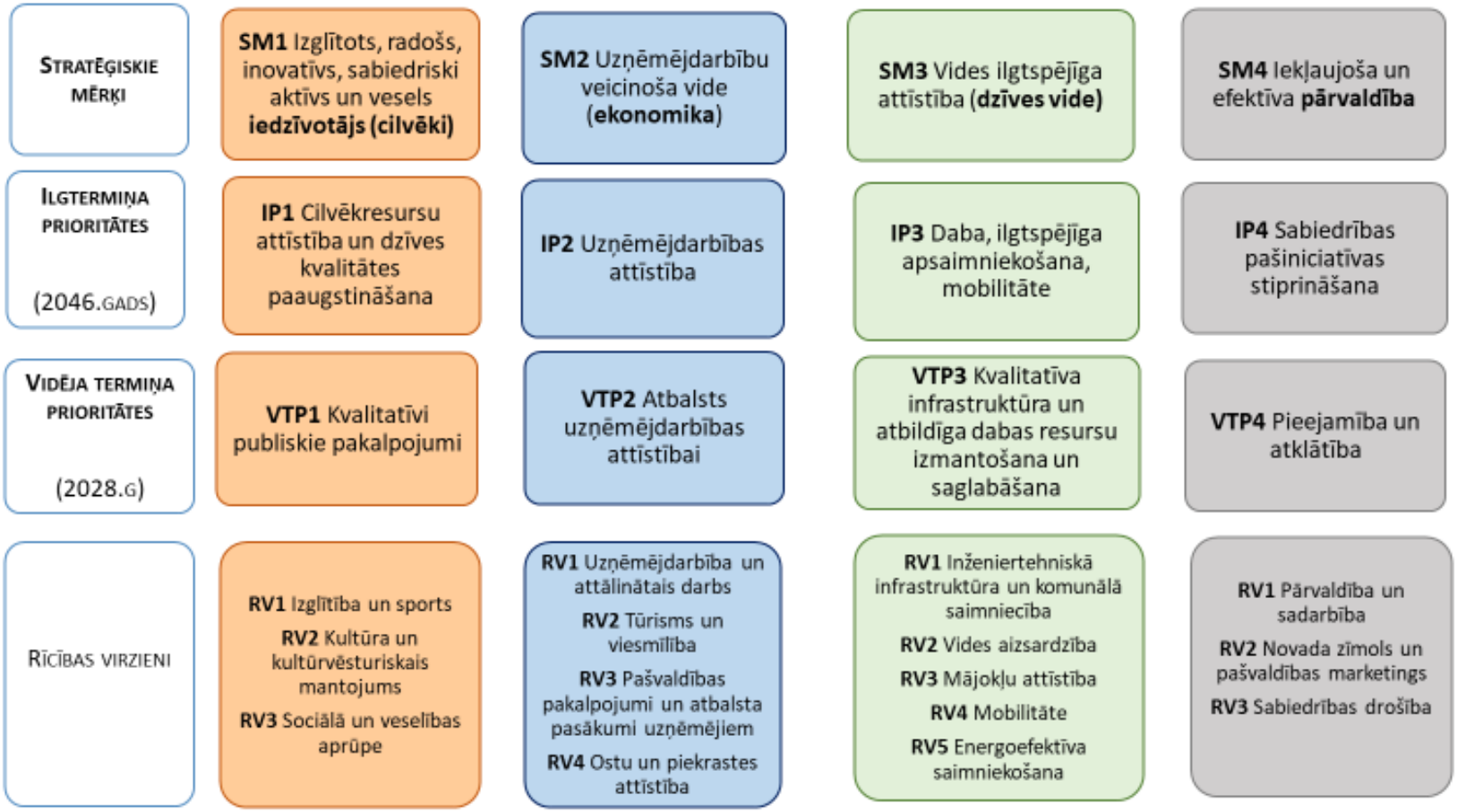
SM4 Iekļaujoša un efektīva pārvaldība

Stratēģiskais mērķis vērsts uz pārvaldības uzlabošanu, kas ietver gan atvērtu un savlaicīgu komunikāciju starp sabiedrību un pašvaldību, gan arī aktīvu iedzīvotāju iesaisti sava novada attīstībā tā, palielinot iedzīvotāju atbildības, sajūtu par novada dabas, kultūras un vides vērtībām, gan arī stiprinot iedzīvotāju iniciatīvas izaugsmes veicināšanai un dzīves vides uzlabošanai.

1. redakcija

3.4. Stratēģiskā matrica

Stratēģisko mērķu sasniegšanai Limbažu novads ir izvirzījis četras ilgtermiņa attīstības prioritātes, saistītas ar stratēģisk ajiem mērķiem.

5.attēls. Limbažu novada stratēģiskā matrica

4. Ilgtermiņā sasniedzamie rezultāti – ko gribam sasniegt?

Galvenais ilgtspējīgas stratēģijas un vīzijas sasnieguma rādītājs – Limbažu novada iedzīvotāju laimes indekss skalā no 1 līdz 10, kur 1 nozīmē, ka iedzīvotāji jūtas nelaimīgi, bet 10 nozīmē, ka iedzīvotāji jūtas laimīgi.

Rādītājs	Bāzes mērījums/gads	Nākotnes rādītājs 2046.gadā	Vēlamā tendence	Datu avots
SM1 Izglītots, radošs, inovatīvs, sabiedriski aktīvs un vesels iedzīvotājs (cilvēki)				
Izglītojamo skaits izglītības iestādēs			pieaug	Pašvaldības dati
Amatiermākslas kolektīvu skaits			pieaug	Pašvaldības dati
Sociālo un veselības pakalpojumu attīstība			pozitīvs vērtējums, pieaug	Pašvaldības dati, iedzīvotāju aptauja
SM2 Uzņēmējdarbību veicinoša vide (ekonomika)				
Ekonomisko aktīvu uzņēmumu skaits	…/2023		pieaug	Lursoft
Bezdarba līmenis (5)	… /2021		samazinās	Nodarbinātības valsts aģentūras dati
Vidējā apdrošināšanas iemaksu algu			pieaug	VSAA

SM3 Vides ilgtspējīga attīstība (dzīves vide)				
ES un citu ārvalstu donoru piesaistītie līdzekļi uz 1000 iedzīvotājiem			pieaug	Pašvaldības dati
Autoceļi ar asfaltbetona/melno segumu			pieaug	Pašvaldības dati
SM4 Iekļaujoša un efektīva pārvaldība				
Pašvaldības budžeta ieņēmumi			pieaug	Pašvaldības dati
Pašvaldības pakalpojumu kvalitāte			pozitīvs vērtējums pieaug	Pašvaldības dati, iedzīvotāju aptauja
NVO skaits			pieaug	Lursoft
Teritorijas attīstības indekss			pieaug	VRAA

1. redakcija

5. Telpiskās attīstības perspektīva – Limbažu novads laikā un telpā

5.1. Telpiskās attīstības mērķi un funkcionālās saites

Limbažu novada attīstības redzējumu ietekmē gan "Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam" (Latvija 2030) un "Vidzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2030" iezīmētie telpiskās attīstības virzieni.

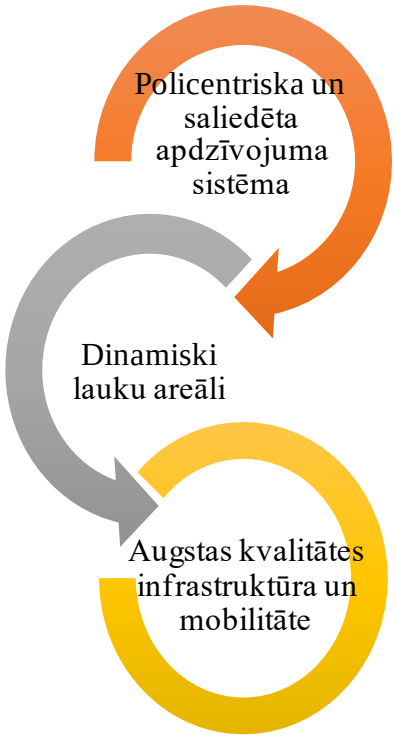
Latvija 2030 telpiskās attīstības mērķi un aspekti:	Vidzemes plānošanas reģiona telpiskās attīstības mērķi un aspekti:
• Radīt līdzvērtīgus dzīves un darba apstākļus visiem iedzīvotājiem, neatkarīgi no dzīves vietas, sekmējot uzņēmējdarbību reģionos, attīstot kvalitatīvu transporta un komunikāciju infrastruktūru un publiskos pakalpojumus • Stiprināt Latvijas un tās reģionu starptautisko konkurētspēju, palielinot Rīgas kā Ziemeļeiropas metropoles un citu valsts lielāko pilsētu starptautisko lomu • Saglabāt Latvijas savdabību – daudzveidīgo dabas un kultūras mantojumu, tipiskās un unikālās ainavas. • Sasniedzamība un mobilitātes iespējas • Apdzīvojums kā ekonomiskās attīstības, cilvēku dzīves un darba vide • Nacionālo interešu telpas – unikālas specifiskas teritorijas, kas nozīmīgas visas valsts attīstībai.	• Attīstības centru – reģionu attīstības virzītājspēka – potenciāla un konkurētspējas paaugstināšana • pilsētu un lauku teritoriju savstarpējā sadarbība un mijiedarbība • attīstības centru funkcionālo tīklu veidošana

Limbažu novada teritorijas telpiskās attīstības perspektīva ir veidota, lai sniegtu pašvaldībai ilgtspējīgas attīstības iespējas, nodrošinātu gan Limbažu pilsētas un ciemu, gan lauku teritorijas pilnvērtīgu funkcionēšanu, dažādas saimnieciskās darbības iespējas un kvalitatīvu dzīves vidi iedzīvotājiem, labvēlīgu investīciju vidi uzņēmējiem ar modernu un videi draudzīgu satiksmes un inženiertehnisko infrastruktūru, saglabātu bagāto dabas un kultūrvēsturisko mantojumu.

Novada galvenie telpiskās struktūras veidojošie elementi arī 2046.gadā ir:

- plašās lauksaimniecības zemju, mežu un purvu teritorijas,
- ūdeņu teritorijas (ezeri, upes, Rīgas līcis un mākslīgi veidoti ūdensobjekti),
- aizsargājamās dabas teritorijas un kultūrvēsturiskais mantojums,
- autoceļu un dzelzceļa koridori un sakārtota transporta infrastruktūra,
- novada apdzīvotās vietas, kuru perspektīvā attīstībā jāintegrē nosacījumi pakalpojumu pieejamībai, inženierkomunikāciju nodrošinājumam, lauku teritorijas attīstībā jāintegrē

nosacījumi bioloģiskās daudzveidības, kultūrvēsturiskā mantojuma vides kvalitātes saglabāšanā un aizsardzībā.

Limbažu novada telpiskās perspektīvas attīstības pamats ir:

- policentriskas un saliedētas apdzīvojuma sistēmas veidošana, kur pilsētas un ciemu teritoriju attīstās līdzvērtīgi,
- dinamiski lauku areāli ar daudzveidīgu izmantošanu – lauksaimniecības, mežsaimniecības, ražošanas, zivsaimniecības, loģistikas tūrisma un dažādu pakalpojumu sniegšanas mērķiem.
- pierobežas teritorijās nodrošināt iedzīvotājiem līdzvērtīgus dzīves un darba apstākļus, transporta un sakaru pieejamību, maksimāli samazinot izolētību un nomales efektu un stiprinot sadarbību ar Igaunijas pašvaldībām pierobežā.
- augstas kvalitātes infrastruktūras attīstību un uzlabotu mobilitātes kvalitāti.

Novada funkcionālās saites:

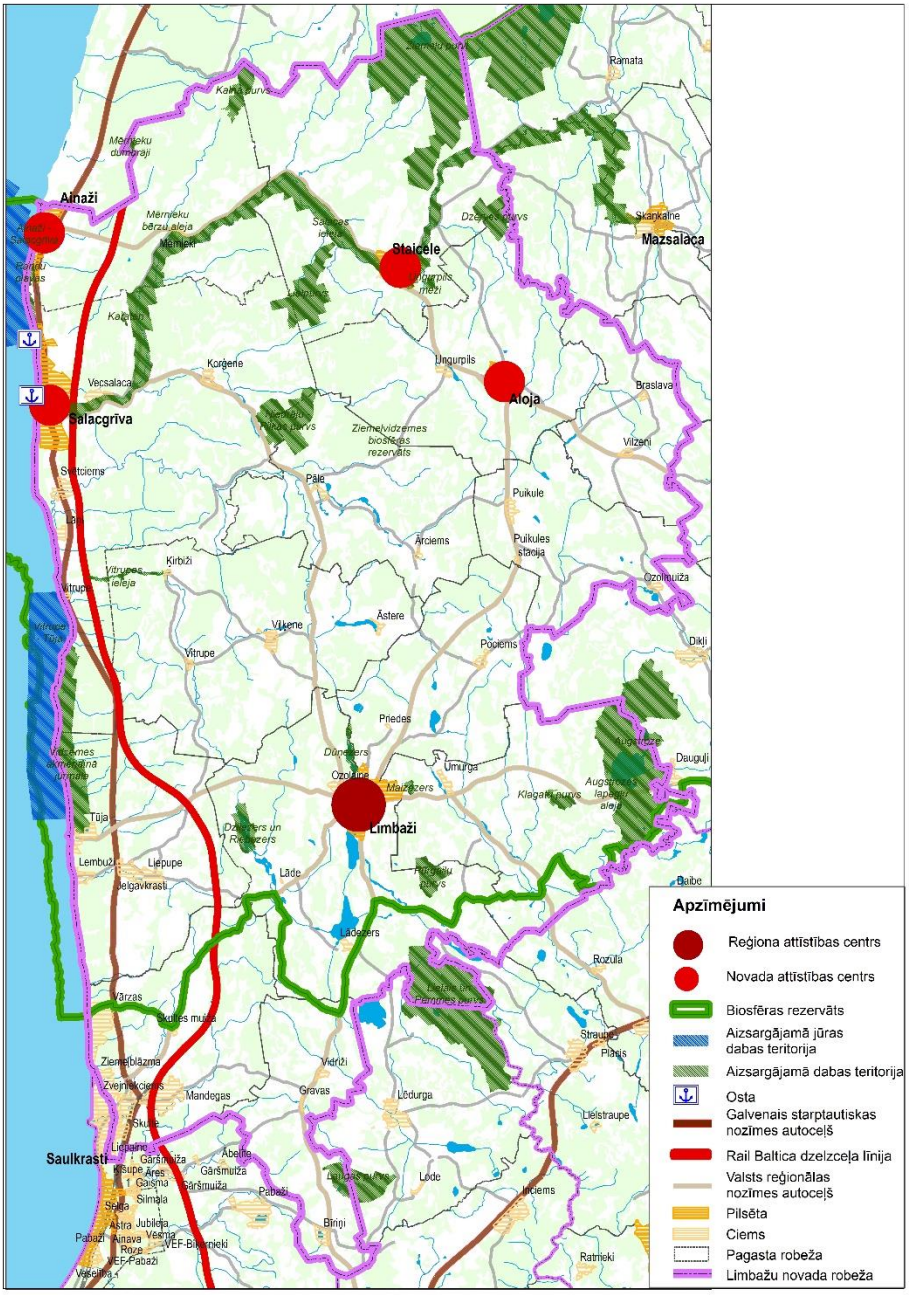
Sadarbības joma	Sadarbības teritorija	Kopīgās intereses
Izglītība	Rīga, Valmieras novads, Cēsu novads, Siguldas novads, Saulkrastu novads	Sadarbība nodrošinot pakalpojumus tuvu dzīvesvietai
Veselība	Rīga, Valmieras novads, Cēsu novads, Siguldas novads, Saulkrastu novads	Sadarbība nodrošinot pakalpojumus tuvu dzīvesvietai, un izmantojot specializētus veselības aprūpes pakalpojums
Sociālā joma	Valmieras novads, Cēsu novads, Siguldas novads, Saulkrastu novads	Sadarbība nodrošinot pakalpojumus tuvu dzīvesvietai un kopīgi risinot sociālās jomas problēmas
Atkritumu apsaimniekošana	Valmieras novads	videi atbilstoša, ekonomiski ilgtspējīga atkritumu apsaimniekošanas sistēma

redakcija

		Vidzemes reģionā, aprites ekonomikas veicināšanas aktivitātes
Tūrisms	Valmieras novads, Cēsu novads, Rīga, Saulkrastu novads, Igaunijas Republika	Savstarpēji saistītas tūrisma infrastruktūras attīstība
Sabiedriskais transports	Rīga, Valmieras novads, Cēsu novads, Siguldas novads, Saulkrastu novads, Igaunijas Republika	Nodrošina iedzīvotāju ikdienas mobilitāti, vasaras sezonā – tūristu pieplūdumu. Sabiedriskā transporta nodrošinājums ar Igaunijas pilsētām lielākoties nodrošina tūristu un uzņēmēju pārvietošanos.
Upju baseinu apsaimniekošana	Valmieras novads, Cēsu novads, Siguldas novads, Saulkrastu novads	Salacas, Gaujas un Rīgas līča mazo upju baseinu ilgstpējīga apsaimniekošana
Klimatneitralitāte	Rīga, Valmieras novads, Cēsu novads, Siguldas novads, Saulkrastu novads, Igaunijas Republika	Vienota rīcība ES "zaļā kursa" ieviešanā

1. redakcija

5.2. Apdzīvojuma struktūra

Apdzīvoto vietu izvietojumu Limbažu novadā nosaka vēsturiski izveidotā struktūra, Rīgas jūras līča piekrastes, zemes un ūdeņu izmantošanas iespējas, kā arī galveno satiksmes koridoru (*Via Baltica*, *Rail Baltic*) trasējums.

Novada ģeogrāfiskais stāvoklis nodrošina tā veiksmīgu saikni ar Rīgu kā plānošanas reģiona centru, gan ar blakus esošajiem novadiem un tuvākajiem attīstības centriem.

Apdzīvojuma struktūra veidojas vienmērīgi policentriska ar skaidri iezīmētu centru – Limbažu pilsēta un spēcīgiem novada nozīmes centriem – Salacgrīvu, Ainažiem, Staiceli un Aloju.

Vadlīnijas teritorijas plānošanai un attīstībai:

- vēsturiskās apdzīvojuma struktūras saglabāšana;
- vienmērīga un policentriska apdzīvoto vietu struktūras attīstība;
- hierarhiski sakārtota apdzīvojuma struktūra ar apdzīvotu vietu atbilstošu pamatfunkciju nodrošinājumu;
- iedzīvotāju un komerciālo aktivitāšu koncentrēšana apdzīvotajās vietās;
- specifiskās lauku apdzīvojuma struktūras (viensētu grupas un viensētas) saglabāšana ārpus blīvi apdzīvotām vietām;
- vienmērīgas pārejas izveide starp blīvi apdzīvotām vietām un lauku teritorijām;
- apdzīvojuma struktūrā saglabāt līdzsvaru starp teritorijā izvietoto mājokļu, darba vietu un pieejamo pakalpojumu daudzumu un daudzveidību, regulāri izvērtējot pilsētu/ciemu ietekmes zonās esošo mājokļu, darba vietu un pieejamo pakalpojumu kopumu;
- apdzīvotu vietu attīstībā priekšroka dodama iedzīvotāju skaita un apbūves blīvuma paaugstināšanai esošajās apdzīvotajās vietās. Jaunu mājokļu, sociālo un citu pakalpojumu objektu, darba vietu attīstīšanu pēc iespējas plānot esošajās apdzīvotajās vietās, izmantojot nepilnīgi izmantotās teritorijas, izvairoties no "zaļo" teritoriju apbūves;
- katras apdzīvotas vietas un teritorijas apdzīvojuma struktūras attīstība jāplāno vienlaicīgi ar tehniskās, vides (t.sk. vienotu notekūdeņu attīrīšanas sistēmu izbūvi jaunajai apbūvei) un sociālās infrastruktūras attīstību;
- prioritāri attīstot esošās apdzīvotās vietas un plānojot jaunas attīstības teritorijas primāri izmantot esošo infrastruktūru un plānojot kopēju komunālo/tehnisko infrastruktūru un pieejamību.

Reģionālās nozīmes centrs:

Reģionālas nozīmes attīstības centrs un novada administratīvais centrs ir Limbažu pilsēta - apkārtējās teritorijas apkalpes un novada centrs, kurā ir koncentrējušās liela daļa novada nozīmes sabiedriskie un sociālie objekti un valsts nozīmes iestādes. Limbažu pilsēta ir uzskatāma par Limbažu novada apdzīvojuma galveno atbalsta punktu, kur tiek nodrošināts pilns pakalpojumu spektrs gan pilsētas iedzīvotājiem, gan novada iedzīvotājiem. Limbažu pilsēta vienlaicīgi ir būtiska Vidzemes reģiona telpiskās struktūras sastāvdaļa.

Limbažu pilsēta definēta kā reģionālāa nozīmes attīstības centrs – daudzfunkcionāls – specializēts centrs, kas attīstās kā izglītības, kultūras, sporta un tūrisma centrs.

Novada nozīmes attīstības centrs:

Iz redakcijas

Novada nozīmes attīstības centri un novada ciemi noteikti pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģijā, ņemot vērā esošo un plānoto pakalpojumu apjomu apdzīvojuma līmenī, līdz šim veiktos ieguldījumus, noslogojumu, transporta nodrošinājumu, finanšu resursu pieejamību, pakalpojuma kvalitāti un demogrāfiskās tendences.

Novada nozīmes attīstības centri; Salacgrīva, Aloja, Ainaži, Staicele.

Limbažu pilsētas telpiskā perspektīva:

Limbažu pilsēta kā attīstības un administratīvas centrs būs vieta, kur notiks lielāka ekonomiskā attīstība nekā citos novada attīstības centros. Tādēļ, **vadlīnijas teritorijas plānošanai un attīstībai:**

- Jāturpina uzlabot Limbažu pilsētvides kvalitāte, nodrošinot pievilcīgu vidi gan iedzīvotājiem, gan investoriem, mazinot telpiskās un dzīves līmeņa atšķirības.
- Jāsekmē uzņēmējdarbības vides veidošana un veicināšana, izvērtējot ražošanas specializācijas virzienus un paredzot industriālās teritorijas, tajā skaitā iespējas attīstīt inovatīvas ražošanas nozares.
- Jāveido vienots novada un pilsētas zīmols, kas pozitīvi ietekmētu tūrisma attīstību Limbažu novadā, tajā skaitā tūrisma infrastruktūras uzlabošanu un attīstību, jauna tūrisma produktu veidošanu un popularizēšanu, komercdarbības attīstību.

Dinamiskā lauku telpa:

Lauku telpas perspektīvās attīstības mērķis ir saglabāt cilvēkresursus laukos, saglabāt lauku apdzīvotību un nodrošināt dzīves vides kvalitāti un pakalpojumus, attīstīt un racionāli izmantot esošo infrastruktūru, racionāli izmantot dabas resursus un kultūras mantojumu, saglabājot novada integritāti un unikalitāti.

Vadlīnijas teritorijas plānošanai un attīstībai:

- Lauku telpa skatīta kā vienota telpa, kurā iespējams attīstīt gan lauksaimniecībā izmantojamās zemes ar daudzpusīgu izmantošanu, gan meža zemes, gan ūdeņu teritorijas.
- Meža zemes ir nozīmīgs resurss mežsaimniecības un kokapstrādes attīstībai, kas nosaka arī pašreizējo un perspektīvo teritorijas specializāciju, kas saistīta ar mežizstrādes un kokapstrādes nozares attīstību.
- Perspektīvā šī telpa izmantojama mežsaimniecības, lauksaimniecības, tūrisma un atpūtas iespējām, daudzveidīgas ražošanas attīstībai, derīgo izrakteņu ieguvei, dažādu pakalpojumu sniegšanas mērķiem;

Redakcija

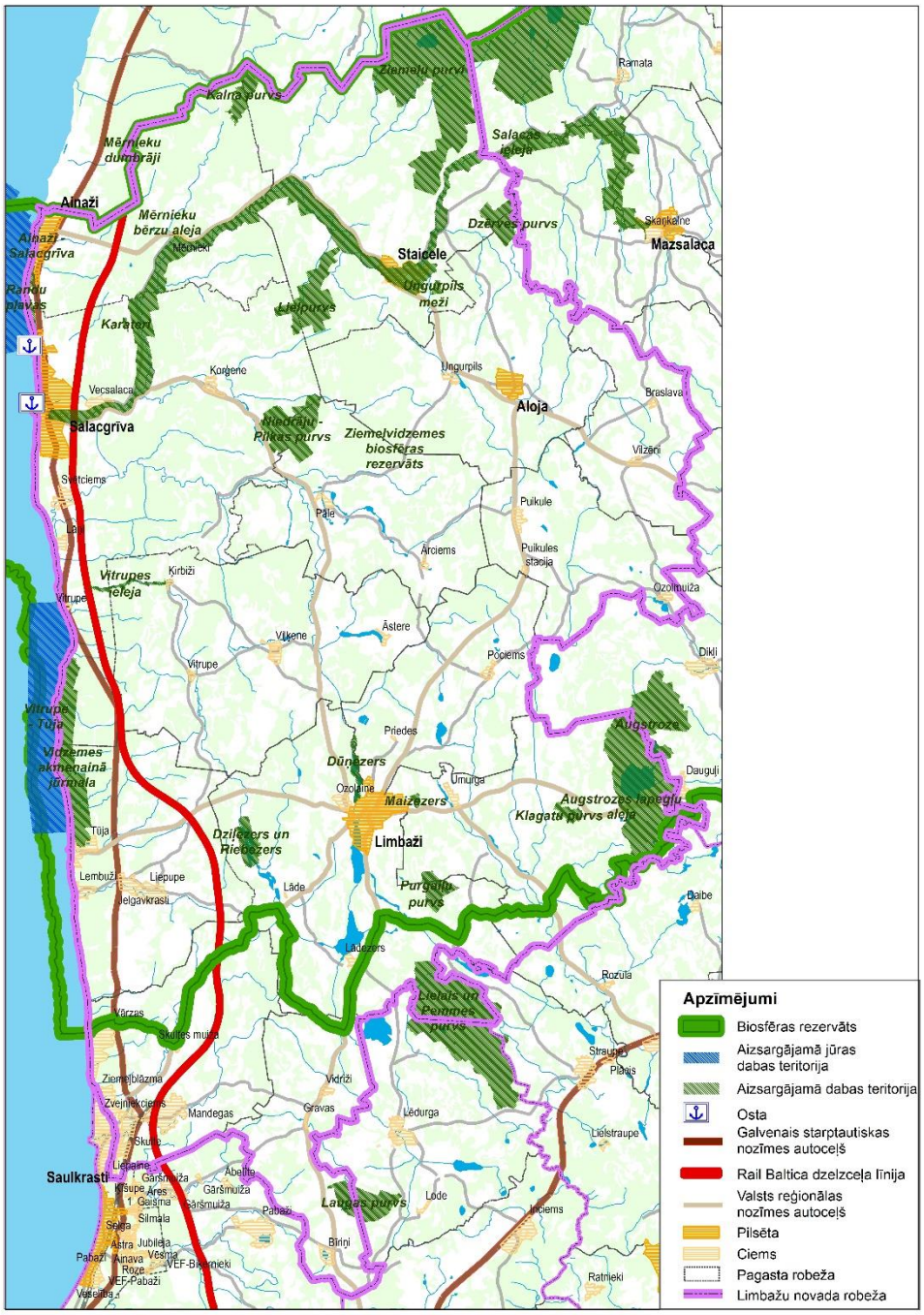
Telpiskā mijiedarbība:

Pilsētu un lauku mijiedarbība un sadarbība sniedz iedzīvotājiem plašākas iespējas un dažādo kvalitatīvas vides pieejamību neatkarīgi no dzīves vietas. Novadam ir jāveicina lauku, piekrastes un pilsētu dinamiska mijiedarbība, un **vadlīnijas teritorijas plānošanai un attīstībai:**

- mobilitātes un mikromobilitātes iespējas, lai nodrošinātu reģiona un novada nozīmes centru sasniedzamību iedzīvotājiem;
- darbaspēka un zināšanu plūsmu, sekmējot zināšanu un darbaspēka pārnesi no Rīgas;
- lauku un piekrastes teritoriju ekonomikas daudzveidīgu attīstību;
- tūrisma attīstību;
- zaļas enerģijas aprites ekonomikas attīstību;
- plānojot jauna apdzīvojuma, ražošanas, tūrisma un atpūtas aktivitāšu attīstību, pēc iespējas izmantot esošo infrastruktūru un panākt tās maksimālu noslodzi;
- plānojot apdzīvoto vietu vai to daļu attīstību, jāievērtē vietas mērogam atbilstoša mobilitāte, kas balstās uz dabai draudzīgiem pārvietošanās veidiem.

1. redakcija

5.3. Dabas teritoriju un piekrastes teritorijas telpiskā struktūra

Limbažu novada administratīvā teritorija robežojas ar Rīgas jūras līča piekrasti 73,83 km garumā. Piekrastes teritorijas attīstības prioritāte balstās uz ilgtspējīgu un racionālu piekrastes attīstību, sabalansējot vides aizsardzības, sociālās, ekonomiskās un kultūrvides attīstības intereses. Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts aizņem 74% no kopējās novada teritorijas. Novada teritorijā izveidoti 17 dabas liegumi, 1 dabas parks un 2 aizsargājamas jūras teritorijas (t.sk. Natura 2000) īpaši aizsargājamo dabas teritoriju statusā.

Vadlīnijas teritorijas plānošanai un attīstībai:

- tūrisma un jebkura cita saimnieciskā darbība, kas ir draudzīga videi un rada pēc iespējas mazāku negatīvo ietekmi uz vidi;
- apbūves attīstība tūrisma un rekreācijas vajadzībām (atpūtas kompleksi, kempingi, labiekārtotas peldvietas, autostāvvietas), ņemot vērā vides aizsardzības prasības.
- zvejniecība un ostu, t.sk. jahtu ostu, attīstība.

5.4. Ainaviski vērtīgās un kultūrvēsturiski nozīmīgās teritorijas

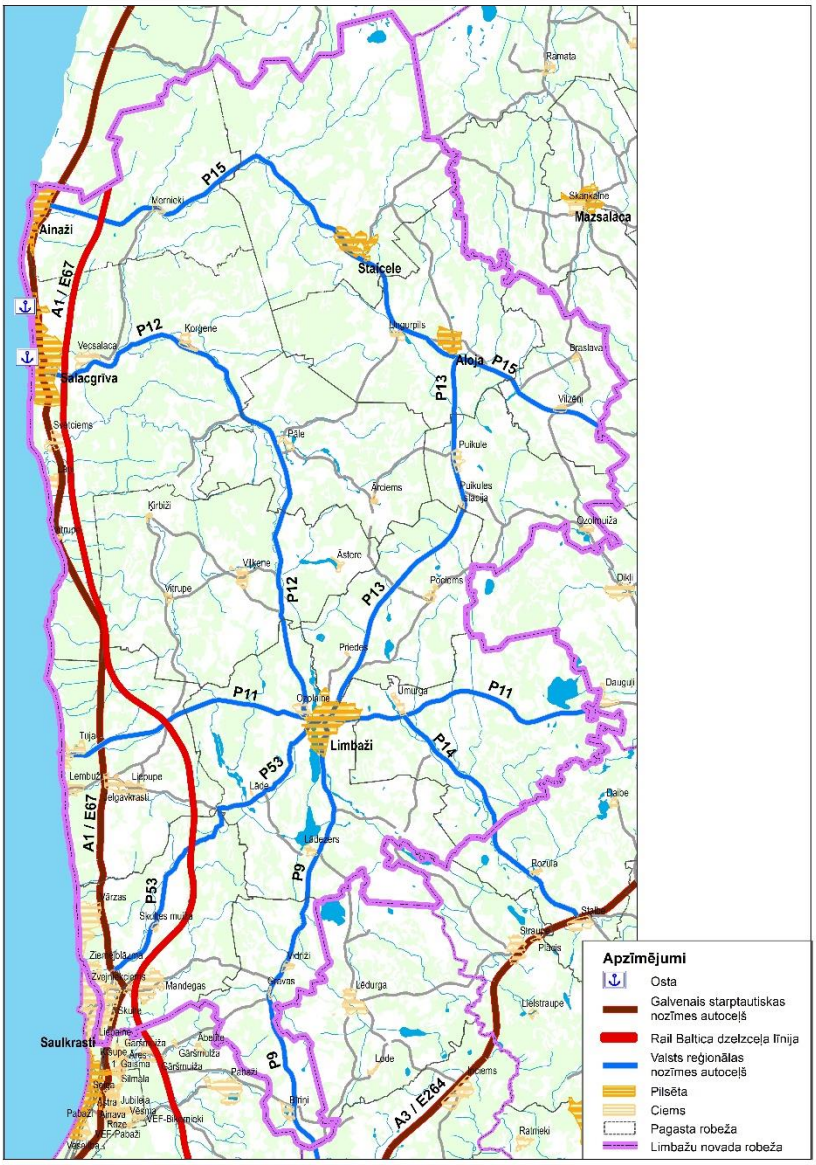
Izvērtējot novada dabas resursus un to potenciālu, kultūrvēsturiskā mantojuma potenciālu Stratēģija pilsētas un lauku teritorijas plānošanā tiek izdalīta atsevišķa funkcionālā zona – Ainaviski vērtīgās un kultūrvēsturiski nozīmīgās teritorijas.

Vadlīnijas teritorijas plānošanai un attīstībai:

- unikālās dabas bagātības - ūdensobjekti – ezeri un peldošās salas, Rīgas jūras līcis, lielākās upes (Salaca, Vitrupe, Aģe, Svētupe u.c.) un to ieleju ainavas u.c. ūdensobjekti, kā rezultātā veidojas dažādas atpūtas vietas pie ūdeņiem, laivu bāzes, ūdens tūrisma maršruti, makšķerēšanas un publisko peldētavu iespējas.
- īpaši aizsargājamās dabas teritorijas tajā skaitā Natura 2000 teritorijas – Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, dabas liegumi, dabas pieminekļi (aizsargājamie dendroloģiskie stādījumi, aizsargājamie ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi, aizsargājamās alejas, aizsargājamie koki (dižkoki)), dabas takas, kas rada labvēlīgus apstākļus dabas un ekotūrisma attīstībai, izveidojot nepieciešamo vides infrastruktūras dabas tūrisma uzlabošanai.
- tūrisma attīstību novadā veicinās arī kultūrvēsturiskā mantojuma vērtības (teritorijas un objekti) – muzeji un muižas, Bīriņu un Igates piļu kompleksi, Limbažu pilsētas vēsturiskais centrs.
- Kultūras tūrisms, ekotūrisms, veselības tūrisms, darījumu tūrisms, aktīvais tūrisms, piekrastes tūrisms – jaunu tūrisma produktu attīstībai novadā būtu jānotiek, vadoties no perspektīvā un attiecīgā laika periodā pieprasīta tūrisma produkta.

1. redakcija

5.5. Transporta koridori un infrastruktūra

Novada teritorijas rietumu daļu šķērso nozīmīgs starptautiskas nozīmes transporta koridors – valsts galvenais autoceļš A1 (E67) Rīga (Baltezers) – Igaunijas robeža (Ainaži) jeb Via Baltica tranzīta autoceļš, kas veido tranzīta koridoru un nodrošina starptautiskos un starpreģionālos (Rīgas, Vidzemes reģiona virziens), kā arī vietējos kravu un pasažieru pārvadājumus.

Veiksmīgai Limbažu novada darbībai ir nepieciešama labāka un visiem pieejamas mobilitātes nodrošināšana no ārpus pilsētu apdzīvotajām vietām līdz novada centram un citiem ievērojamiem atpūtas objektiem, lai tiktu veicināts iekšējais tūrisms, kam ir būtisks nākotnes potenciāls, kā arī veicinātas uzņēmējdarbības aktivitātes.

Vadlīnijas teritorijas plānošanai un attīstībai:

- Novada teritoriju perspektīvā šķērsos starptautiskas nozīmes dzelzceļa trase Rail Baltica, kas nodrošinātu mūsdienu prasībām atbilstošas dzelzceļa satiksmes izveidi starp Baltijas valstīm, Centrālo un Rietumeiropu. Limbažu novada teritoriju šķērso stratēģiskas (valsts) nozīmes elektrificēta dzelzceļa līnija Rīga – Skulte. Pa dzelzceļu tiek veikti pasažieru pārvadājumi.

- Novada iekšējās un ārējās sasniedzamības nodrošināšanā galvenā lomā ir autoceļiem un to kvalitātei, kas nodrošina ērtu, ātru un drošu pārvietošanos. Autoceļiem ir galvenā loma novada pilsētu un ciemu sasniedzamības nodrošināšanā. Esošais novada autoceļu tīkls ir pietiekami funkcionāls apdzīvoto vietu sasniegšanai, taču būtiski jāpaaugstina autoceļu kvalitāte, rekonstruējot atsevišķus posmus un uzlabojot to segumu.
- Reģiona nozīmes transporta ceļiem (P9 (Ragana-Limbaži), P11 (Kocēni-Limbaži-Tūja), P12 (Limbaži – Salacgrīva), P13 (Limbaži – Aloja), P14 (Umurga – Cēsis - Līvi), P15 (Ainaži – Matīši), P53 (Duči - Limbaži) ir būtiska tehniskās kvalitātes uzlabošana un satiksmes drošības paaugstināšana. Limbažu novada reģiona nozīmes attīstības centra Limbaži sasniedzamība reģiona iekšienē ir iespējama pa vairākiem valsts autoceļiem (gan galveno, gan reģionālo autoceļu), pa kuriem tiek nodrošināts arī sabiedriskais transports.
- Kopīgi Rīgas – Pierīgas transporta risinājumi, salāgots starppilsētu sabiedriskā transporta grafiks ar pilsētas iekšējo sabiedrisko transportu, kā arī sasniedzamība no attālākiem lauku pagastiem uz novadu centriem pilnveide
- Novada turpmākā sabiedriskā transporta sistēma jāveido saistībā ar apdzīvojuma struktūru, jo visas teritorijas labas sasniedzamības nodrošinājums ir viens no līdzsvarotas novada teritorijas attīstības priekšnoteikumiem. Svarīgi nodrošināt sabiedriskā transporta maršrutus gan novada iekšienē, gan ar apkārtējiem novadiem un reģioniem, tādēļ ir svarīgi iesaistīties gan kopējā reģiona, gan starpreģionu sabiedriskā transporta sistēmā.
- Novadā ir plaši sazarots velomaršrutu tīkls, velosipēdistu pārvietošanās notiek galvenokārt gar autoceļu brauktuves malu, maz ir speciāli ierīkoti veloceliņi, perspektīvā plānots ierīkot un attīstīt veloceliņu tīklu.
- Modernas un videi draudzīgas inženierkomunikāciju infrastruktūras attīstība, t.sk. sakaru sistēmu nodrošinājums veicinās dzīves kvalitātes celšanu, uzņēmējdarbības aktivizēšanu ražošanas, loģistikas, tūrisma, pakalpojumu un citās jomās, sekmēs investīciju palielināšanu un līdz ar to darbavietu skaita pieaugumu. Limbažu novada teritoriju šķērso pārvades tīkla 110 kV gaisvadu elektrolīnijas, Limbažu pagastā atrodas 110 kV apakšstacija „Limbaži" (AS „Latvijas elektriskie tīkli" pārziņā). Perspektīvā 330 kV elektrolīnijas trase „Sindi – Rīga", kas plānota paralēli esošajai 110 kV elektrolīnijai. Platjoslas telekomunikāciju līniju attīstība plānojama novada attīstības centros, kā arī mazās apdzīvotās vietās.

5.6. Publiskie ūdeņi un to attīstība

Limbažu novadā publiskie ezeri un upes [6] ir

Aijažu ezers	Lēdurgas pag.
Augstrozes Lielezers	Umurgas pag.
Dūņezers	Limbaži, Limbažu pag.

[6] Civillikuma 1.pielikums. https://likumi.lv/ta/id/90219-civillikums-pielikumi

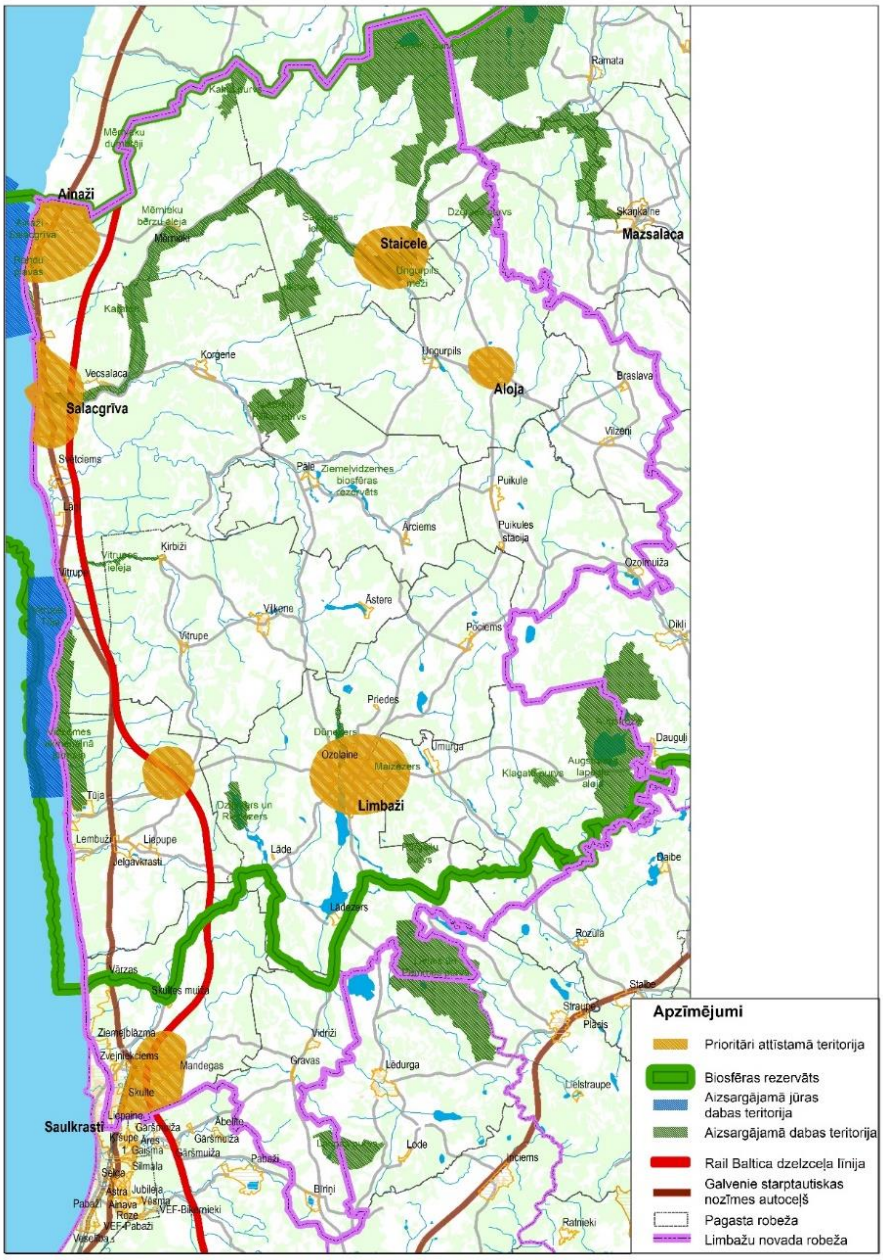
Katvaru ezers	Katvaru pag.
Lādes ezers	Limbažu pag.
Limbažu Lielezers	Limbaži, Limbažu pag.
Ungurpils ezers (daļa)	Alojas pagasts
Urgas ezers (daļa)	Alojas pagasts
Lielais Ozolezers (daļa(	Alojas pagasts
Salaca	Visā garumā

Vadlīnijas teritorijas plānošanai un attīstībai

- Nākotnē veicināma lauku teritoriju izmantošana rekreācijai aktīvajam, lauku, kultūras un ekotūrismam.
- Nodrošināt upju un ezeru ainavu ekoloģisko funkciju saglabāšanu, neparedzot darbības, kas varētu tās apdraudēt. Paredzēt upju ieleju un publisko ezeru prioritāru izmantošanu rekreācijai, ilgtspējīga tūrisma attīstībai un zivsaimniecībai.
- Nodrošināt upju un ezeru krastu pieejamību un pārvietošanās iespējas gar tiem.
- Gar upēm nepieļaut vienlaidus apdzīvojuma attīstību un neparedzēt atsevišķu jaunu dzīvojamās apbūves parcelāciju izveidi upju ielejās ārpus esošajiem ciemiem vai pilsētu robežām.

1. redakcija

5.7. Prioritāri attīstāmās teritorijas

Ņemot vērā Limbažu novada šķērsojošo transporta koridoru – starptautiskas, starpreģionālas un reģionālas nozīmes transporta koridori (autoceļi A1, P11, P14 un P9, stratēģisks dzelzceļa infrastruktūras iecirknis, Rail Baltica) nelielā attālumā no ostu attīstības teritorijas (Salacgrīvas osta), salīdzinoši tuvā attālumā no Latvijas Republikas galvaspilsētas un lielākā ekonomiskā centra – Rīgas un tehniskās infrastruktūras esamību, teritorijā ir labi priekšnoteikumi daudzveidīgas uzņēmējdarbības, ražošanas, t.sk. loģistikas teritoriju attīstībai.

Vadlīnijas teritorijas plānošanai un attīstībai:

- prioritāti ir attīstāmās industriālās zonas jeb ražošanas attīstības teritorijas Limbažu pilsētā un atsevišķās vietās ap pilsētu; kā arī Salacgrīvā, Ainažos, Alojā, Staicelē un Skultē, kā arī teritorijās, kuru attīstību ietekmēs *Rail Baltic*.

- visā novada teritorijā, izmantojot esošās būves un ēkas, infrastruktūru, kā arī perspektīvās videi draudzīgas ražošanas attīstības teritorijas, kas plānotas citos novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentos;
- teritorija pie dzelzceļa līnijas iecirkņa Skultes pagastā;
- šajās teritorijās veiksmīgi var izmantot pašreizējo transporta un inženiertehnisko infrastruktūru un attīstīt to tālāk, veidot dažāda veida ražošanas uzņēmumus, kombinētos transporta terminālus, kravu sadales un loģistikas centrus, kā rezultātā tiks dažādots un paaugstināts ekonomiski aktīvās tirgus sektora vienību skaits, līdz ar to veicinot pašvaldības ekonomisko izaugsmi un specializāciju daudzveidību.

6. Limbažu novada zīmola attīstības stratēģiskās vadlīnijas

5. attēls. Iedzīvotāju aptaujās identificētas Limbažu novada unikalitātes pazīmes.

Zīmola attīstības principi:

- Limbažu novada kā teritorijas, nevis pašvaldības zīmols;
- Teritorijas logotips, ko izmanto pašvaldība, lai palielinātu logotipa atpazīstamību un lietojamību novadā un ārpus tā;
- Zīmola saikne ar vietas identitāti novada iedzīvotājiem.

7. attēls. Zīmola attīstības saikne at Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un attīstības programmu

Limbažu novada zīmola mērķa grupas:

Mērķa grupa:	**Novada iedzīvotāji**	**Uzņēmēji**	**Viesi, tūristi**
Nodarbe:	Dzīve	Darbs	Atpūta, izklaide
Vide:	Dzīves vide	Darba, profesionālā vide	Jaunas iespējas, sajūtas, piedzīvojumi, iespaidi
Nākotnes perspektīva:	Piesaistīt potenciālos iedzīvotājus	Piesaistīt potenciālos uzņēmējus	Piesaistīt apmeklētājus
Zīmola mērķis:	Vietas identitāte, piesaiste,	Vietas identitāte, vienots mārketings, atpazīstamība	Atpazīt teritoriju kā "citādāku, interesantāku"
Emocionālās reakcijas:	Lepnums par dzīvesvietu, vietas uztvere	Teritorijas viengabalaina uztvere	Teritorijas viengabalaina uztvere

Zīmola attīstības process:

- Teritorijas identitātes analīze un unikālo pazīmju analīze (piem., kultūras tradīcijas, simboli, ievērojami cilvēki, notikumu)
- Teritorijas unikalitātes idejas un zīmola sastāvdaļas tiek diskutētas un apstiprinātas sabiedriskajās diskusijās, iedzīvotāju forumos un darba grupas. Tiek izstrādāta zīmola koncepcija. **Svarīgi, lai iedzīvotāji akceptē un pieņem zīmolu.**
- Tiek izveidota novada mārketinga un zīmola stratēģija.
- Pašvaldība nodrošina zīmola vadības procesu ar tiešu sabiedrības līdzdalību.
- Zīmola veidošanas process ir ilgstošs, un to nedrīkst mainīt pēc vēlēšanām, mainoties politiskajai varai. Zīmols ir Limbažu novada iedzīvotāju īpašums.

1. redakcija

- Regulāra tiek ievākti dati par Limbažu novada atpazīstamību un uztveri gan novada iedzīvotāju vidū, gan ārpus.

Izstrādātais zīmols tiek ieviests integrēti izmantojot to:

- Aktīvi izmantojot informēšanā – iedzīvotāji tiek informēti un iesaistīti zīmola izstrādē un ieviešanā. Pašvaldība var veicināt zīmola atpazīstamību, izmantojot logo un saukli.
- Infrastruktūrā – piemēram, logo un sauklis tiek izmantots uz sabiedriskā transporta, infrastruktūras objektu noformējumā. Tā zīmols tiek "pieņemts" kā daļa no vides.
- Vidē (pilsētās, pagastos, ciemos), kur to izmanto ainavu dizainā un vizuālo dizaina elementu iekļaušanā pilsētvidē;
- Pārvaldē – pašvaldībā ir atbildīgais darbinieks par mārketingu, zīmolu un sabiedriskajām attiecībām.
- Iedzīvotāju uzvedībā un kultūrā – zīmols ir jāiekļauj kā kultūras aktivitāšu integrēta daļa (piem., Positivus), organizējot simboliskus pasākumus, veidojot novada mitoloģiju un sabiedrisko mākslu.

